

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2020

Utsikt över Edsviken från Falkberget Foto: Linnéa Johansson

2021-01-18

Verksamheten 2020

Berättelsen avser aktuella moment för år 2020 i 2020-2021 års verksamhetsplan antagen 2020-02-20. Kommentarer/utfall av respektive planerat moment framgår i sammanställningen nedan. Notera att alla rubriker från verksamhetsplanen inte finns med nedan utan endast de som rör år 2020.

1. Miljöövervakning

1.1 Miljöövervakning enligt kontrollprogram (MKP)

Budget: 210 000 kr / *Utfall:* 218 410 kr

Syfte: Miljöövervakningsprogrammets syften är att översiktligt övervaka miljötillståndet i Edsviken, utgöra underlag för åtgärder i avrinningsområdet samt att på lång sikt följa upp effekter av genomförda åtgärder.

- 1.1.1 Miljöövervakningsprogrammet som upphandlats under år 2017 fortlöper. Resultat rapporteras till datavärd och i årlig rapport och en utvärdering görs.
- 1.1.2 Resultaten från miljöövervakningen presenteras på årets första styrgruppsmöte och rapporter läggs ut på Edsviken Vattensamverkans hemsida.

Utfall: Edsviken Vattensamverkan upphandlade 2017 utförare av kontrollprogrammet för åren 2018-2019 med möjlig förlängning 1+1 år. Resultat har rapporterats av utförande konsult (Calluna AB) löpande. 2020 års rapport redovisas på 2021 års första styrgruppsmöte (februari) och data rapporteras in till datavärd efter godkänd rapportering. Miljökontrollprogrammet har fortlöpt utan anmärkningsvärda avvikelser.

1.2 Arbeten inom ramen för Edsvikens lokala åtgärdsprogram

Budget: 800 000 kr (Medel bokas men det är oklart om samtliga medel behöver eller kommer hinna upparbetas under året.) *Utfall:* 744 853 kr

Syfte: Edsviken vattensamverkan har i samarbete med Länsstyrelsen i Stockholm tagit fram ett lokalt åtgärdsprogram för Edsviken. Detta behöver dock uppdateras i vissa delar gällande beting för fosfor och åtgärdsförslag. Det lokala åtgärdsprogrammet skall peka på en väg att arbeta med målet att nå satta miljö kvalitetsnormer.

- 1.1.1 Medel är avsatta för ytterligare åtgärdsplanering till Edsvikens lokala åtgärdsprogram som ett resultat av nya uppdaterade beting.

Utfall: Arbetsgruppen har tillsammans med Sweco utfört ytterligare åtgärdsplanering inom Edsvikens lokala åtgärdsprogram under år 2020. Projektet är inte klart och resultat förväntas till början av 2021.

- 1.1.2 Ta fram ett resonerande beslutsunderlag för styrgruppen gällande tid och beräknad kostnad för att fälla fosfor i Edsvikens bottensediment (0:-).

Utfall: Ett förslag till beslutsunderlag gällande behandling av internbelastning i Edsviken har tagits fram av arbetsgruppen. Underlaget redogör bland annat för behandlingsalternativ, förväntade effekter, alternativ för kostnadsfördelningsprinciper och tidsplan med projektstart tidigast år 2023.

- 1.1.3 Utredda om de finns internbelastningsproblematik runt provpunkten Ekshagen.

Utfall: Stockholm stad har påbörjat ett utredande arbete om interngödningsproblematik i Lilla Värtan. Edsviken har delfinansierat Stockholms stads studie då egen insats bedömdes bli för kostsam. Resultat förväntas till februari 2021.

2. Aktiviteter

2.1 Information och samverkan

Budget: 47 000 kr / *Utfall:* 11 477 kr

Syfte: Syftet med information och samverkan är att sprida kunskap om arbetet inom vattensamverkan och att samverka inom och utanför samverkansgruppen.

- 1.1.1 Ta fram en plan för hur en QR-kod promenad kan utformas. Vilka lämpliga platser finns kring viken. Vilket syfte finns? Hur avgränsar vi oss? (0:-).

Utfall: Arbetsgruppen har tagit fram en plan för hur en QR-kod promenad kan utformas och genomföras.

- 1.1.2 Anordna en rundtur för politiker och tjänstemän inom Edsviken vattensamverkans kommuner för att belysa exempel på dagvattenhantering inom avrinningsområdet (33 000:-).

Utfall: Aktiviteten har ej genomförts på grund av Covid-19.

- 1.1.3 Kommunikationsaktivitet gällande dagvattenfilmen på sociala medier (med köpt reklamutrymme i Facebook) i samband med världsvattendagen (5000:-).

Utfall: I samband med världsvattendagen kommunicerades dagvattenfilm och Edsvikens hemsida i sociala kanaler.

- 1.1.4 Kommunikationsaktivitet (sprayning av gatubrunnar) gällande dagvattenfilmen i samband med biltvättarhelgen (0:-).

Utfall: I samband med biltvättarhelgen kommunicerades dagvattenfilmen och en film som visade sprayning av budskap vid dagvattenbrunnar.

- 1.1.5 Uppdatera Edsviken Vattensamverkans hemsida och ta fram certifikat för säker adress (https). Här ingår även domänavgift (9000:-).

Utfall: Hemsidan har uppdaterats löpande under året, certifikat för säker adress har tagits fram och domänavgifter har betalats.

- 1.1.6 Ta fram nytt samverkansavtal, beskrivning av översiktliga direktiv, kostnadsfördelningsprincip och missiv inför antagande av nytt avtal (0:-).

Utfall: Edsvikens nya samverkansavtal 2021 – 2024, beskrivning av översiktliga direktiv, kostnadsfördelningsprincip samt missiv har godkänts av styrgruppen och skickats ut till medlemskommunerna för politisk hantering. Samtliga kommuner har antagit samverkansavtalet med bilagor.

3. Administration

Budget: 144 000 kr / *Utfall:* 84 629 kr

- 3.1** I samordnarens administrativa arbete ingår ett antal uppgifter så som beredning av ärenden till styrgruppen, samordning av arbetsgruppens arbete samt administration kring mötena. Ekonomiskt arbete omfattar hantering av budget, fakturering, hantering av ansökningar och redovisningar av finansiella bidrag. Ansvar för information, kommunikation och dialog med till exempel centrala och regionala vattenmyndigheter och vattenvårdsförbund och andra kommunala vattenorganisationer i länet och distriktet, universitet och högskolor ingår också.

Utfall: Under år 2020 har det hållits fem styrgruppsmöten, inklusive ett årsmöte, och ett antal arbetsmöten.

Under året har samordnaren, med stöd av arbetsgruppen:

- tagit fram en budget för år 2020.
- tagit fram en verksamhetsplan för år 2020.

Under året har samordnaren även:

- samordnat kontakter (mellan kommunerna, konsulter och länsstyrelsen) gällande framtagande av avtal mellan Edsviken och Stockholm stad.
- löpande styrt och förbättrat Edsvikens nya hemsida.

- tagit fram kommunikationsmaterial till kommunikationen på sociala medier i samband med världsvattendagen och biltvättarhelgen.
- hanterat all mötesadministration.
- haft löpande kontakt med Länsstyrelsen i Stockholm för Edsviken Vattensamverkans räkning.
- skött ekonomin och redovisat föregående års räkenskap på årets första styrgruppsmöte.
- sammanställt verksamhetsberättelse för föregående år.
- svarat på allmänhetens och näringslivets frågor som inkommit till Edsviken Vattensamverkan.

Kommunernas rapporterade projekt under 2020

Nedan anges medlemskommunernas och länsstyrelsens rapporterade pågående arbeten under år 2020:

Danderyd

- Arbetat med att ta fram en vattenplan och en dagvattenplan för Danderyds kommun. Planerna förväntas vara klara sommaren 2021.
- Fortsatt arbete med Edsviken LÅP.
- Rensat Nora-Träsk ån för bättre vattenkemi och genomströmning.
- Genomfört satsningar på invasiva arter såsom jättebalsaminer.
- Anlagt våtmarker vid Nora Träsk och Sätra ängar.
- Förhoppningar om att lägga ut en båttömningsstation vid Ekudden under 2021.
- Ersatt båttömningsstationen vid Stocksund eftersom den andra gick sönder ofta och var inte användarvänlig.
- Arbetat med inventering av parkeringar i kommunen hur de hanterar dagvatten.
- Skapat överenskommelse med Stockholms golfklubb gällande dagvattenhantering.
- Ny ÖP förväntas vara klar 2021.

Sollentuna

- En vattenplan för Sollentuna antogs av KF i december 2020.
- Arbetat fokuserat med provtagning av förorenad mark, speciellt båtuppläggningsplatser.
- Hanterat bränsleläckage från fordon under hösten där ett snabbt agerande från kommunens sida ledde till effektiv sanering/skadebegränsning.
- Tagit fram beslutsunderlag för dagvattenlösningar i Edsbergsparken. Efter inriktningsbeslut av KF i december 2020 stod det klart att dammar i parken projekteras istället för skärmbassäng.
- Ny ÖP och miljöplan var under arbete 2020.
- Algblommning i Edsviken under hösten föranledde extra provtagning och artning: microcystis (potentiellt toxisk). Information lades ut på kommunernas hemsidor.

Solna

- Arbetat med att miljöanpassa en konstgräsplan på Bergshamra IP. Samtliga brunnar försågs med filter för att samla upp granulat, inköp av utrusning för att sköta planen (tidigare kördes en harv mellan alla planer) samt satt upp sparkskydd längst med staketet som ska hindra spridning till omkringliggande mark.
- Förvaltningen för arbetsmarknad, kultur och fritid fick i uppdrag att på en befintlig konstgräsplan (vid Råstasjön) testa nya infill för att kunna fasa ut plastgranulat. Nu testas en blandning olivkärnor och kork.
- Arbetat med LÅP för Igelbäcken. Aktuella åtgärder är inom tre huvudområden; säkerställa mer vatten till bäcken, minska belastningen av PFAS, öka förutsättningarna för biologisk mångfald genom att tex bygga bort vandringshinder, plantering av träd, iläggning av bottensubstrat m.m. LÅP-et går ut på remiss under första delen av 2021.

- Arbetat med ett växtfiltreringsprojekt i Igelbäcken. Det visade sig att de största halterna av PFAS ligger i sedimenten. När växternas rötter etablerat sig bättre kommande år hoppas man på att halterna även i sedimenten kan minska. Projektet fortgår under år 2021.
- Genomfört ett xrf mättings projekt. Solna båtsällskap, som ligger på gränsen mellan Edsviken och Lilla Värtan, visade på väldigt få båtar med tenn kvar (endast 2 och då fläckvist) även andra metallhalter som koppar, zink och bly på skroven är relativt låga på denna båtklubb.

Sundbyberg

- En dagvattenanläggning ska placeras i Stora Ursvik som ska leda vatten till Igelbäcken istället för till Norra Råstabäcken. Dammarna har en hög beräknad reningseffekt och kommer leda vatten mot Igelbäcken. Detta innebär ett tillskott av vatten till bäcken, som just nu har ett för lågt vattenflöde.
- Arbetat med LÅP Igelbäcken.
- Arbetat med åtgärder kopplat till utbyggnad av Tvärbanan för att säkerställa minimal påverkan på Igelbäcken.
- Arbetat med framtagandet av dagvattenstrategi och dagvattenpolicy.

Järfälla

- Arbetet med vatten-planen fortlöper.
- Arbetat med att sanera en brandövningsplats och utrett om ytterliga eventuella åtgärder behövs.
- Arbetat med åtgärder för att rena dagvattnet inom Bälstaåns avrinningsområde.
- Sett över ÖP.
- Tagit fram en ny klimat- och energiplan.
- Instiftat ett hållbarhetspris.
- Inrättade ett eget KS utskott för miljö och social hållbarhet.

Stockholm Vatten och Avfall AB

- Påbörjat arbete med en systemutvecklingsplan för västerort.
- Fällt djurgårdsbrunnsviken. Betydande del miljögifter i sediment.
- Inkommande uppgifter om höga halter av PFAS i vissa delar av Stockholm.
- Deltagit i projekt gällande miljögifter i sediment och internbelastning i Lilla Värtan.
- Arbetat med Stockholms stads LÅP.
- Järva dagvattentunnel är igång igen efter underhållsarbete.
- ÅVS Trafikverket ser över sin påverkan på vatten, grundvattenförekomst/Brunnsviken, oklart om detta även omfattar Edsviken.
- Nya förslag gällande åtgärder och dagvattenlösningar kopplat till exploateringsprojekt.
- Inom handlingsplan för god vattenstatus har implementeringen av åtgärder från LÅP förändrats. Tidigare diskussion rörde att varje LÅP skulle vara ett beslutsdokument, nu tas respektive LÅP inom olika styrelser i staden men själva beslutsdokumentet för dessa LÅP är handlingsplanen för god vattenstatus.

- Ett miljöprogram, en klimathandlingsplan och en kemikalieplan har antagits.

Länsstyrelsen

- Har tagit fram informationsträffar som kommuner kan boka in med Länsstyrelsen för att diskutera vattenvårdsfrågor.
- Har under året påmint Edsvikens kommuner om möjligheten till att söka LOVA-bidrag.
- Upplyst om att Jordbruksverket dragit in miljöstöd på mångmiljonbelopp på grund av felberäkningar.
- Nya föreskrifter gällande bedömningsgrunder för alla ytvatten, 2019:25, har kommit. De ersätter helt de gamla föreskrifterna.
- Boverket har i en skrivelse beskrivit och specificerat vad som låter sig göras i detaljplanesammanhang.
- I dialog med flertalet myndigheter arbetat med att ta fram en vägledning kring hanteringen av de mineraler som frigörs i samband med till exempel sprängning av berggrund. Idag finns ingen vägledning för detta.
- För första gången har man provat att upphäva en plan baserat på MKN.